



## รองศาสตราจารย์ นสพ.ปานเทพ รัตนการ

### ประวัติล้ำน้ำด้า

เกิด 22 กันยายน 2497 กรุงเทพมหานคร

กรรมการ ผศ.กนิษฐา รัตนการ

ที่ทำงาน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายὔประกณ)

บุตร นายธอร์น์เทพ รัตนการ

ศิษยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ที่อยู่ 356/7 ถ.ศรีอยุธยา พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-2454946 โทรสาร 02-2479236

ที่ทำงาน คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จ.นครปฐม 73170

โทรศัพท์ 02-4410931 โทรสาร 02-4410937

E-mail : vsprt@mahidol.ac.th

สถานที่ประกอบการ คลินิกสัตวแพทย์นกและสัตว์ป่า

356/7 ถ.ศรีอยุธยา พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 02-2454946 โทรสาร 02-2479236

## การศึกษา

- พ.ศ.2515 สำเร็จการศึกษามัธยมปลายจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ.2519 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.)  
จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พ.ศ.2521 สำเร็จการศึกษาสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิต (สพ.บ.)  
จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พ.ศ.2524 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) พยาธิชีววิทยา  
จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ.2540 สำเร็จการศึกษาหลักสูตร การปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอ่านยายการ รุ่นที่ 81 (สจว.81)  
จากสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง
- พ.ศ.2546 สำเร็จการศึกษาหลักสูตร การพัฒนาผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัย รุ่นที่ 11 (บบม. 11)  
จากกวางมหาวิทยาลัย
- พ.ศ.2549 สำเร็จการศึกษาหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 48 (อาปอ.48)  
จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

## การทำงาน

### งานประจำ

- พ.ศ.2524 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- กิจ พ.ศ.2533 ปฏิบัติราชการ ณ ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดีและโครงการศูนย์พัฒนาวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ.2533 โอนมารับราชการตำแหน่งอาจารย์ ณ ภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
- กิจ พ.ศ.2541 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนรับผิดชอบงานสอนวิชา การใช้สัดส่วนลดลงอาบุรศาสตร์สัตว์ป่า และพฤติกรรมสัตว์
  
- พ.ศ.2541 โอนมารับราชการ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จ.นครปฐม
- กิจปัจจุบัน พ.ศ.2542 ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณบดี คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นภาระที่ 2
- กิจปัจจุบัน

## ตำแหน่งปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์ ระดับ 9



## ตัวแหน่งบริหาร

ผู้อำนวยการ ศูนย์เฝ้าระวังและติดตามโรคจากสัตว์ป่า สัตว์ต่างถิ่น และสัตว์อพยพ

## งานพิเศษ

- อาจารย์พิเศษสอนวิชาอาชญากรรมสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- อาจารย์พิเศษสอนวิชา พฤติกรรมสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นายกสมาคมส่งเสริมการอนุรักษ์และเพาะเลี้ยงจะระเข้แห่งประเทศไทย และผู้ก่อตั้ง, พ.ศ. 2534
- นายกสมาคมวิทยาศาสตร์สัตว์กดลองแห่งประเทศไทย และผู้ก่อตั้ง, พ.ศ. 2545
- นายกสมาคมนักสายงานแห่งประเทศไทย, พ.ศ. 2547 และผู้ก่อตั้ง
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ให้ใช้แบบบัญชีนี้แห่งเออเชีย
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ และเป็นผู้ก่อตั้ง
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ และเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง
- สัตวแพทย์ในคณะทำงานโครงการนักกรรเรียนคืนกินในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ กรมป่าไม้
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการนำสัตว์ป่าสัตว์ต่างถิ่นและสัตว์อพยพแห่งประเทศไทย
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการนำสัตว์ป่าสัตว์ต่างถิ่นและสัตว์อพยพแห่งประเทศไทย (2 สมัย), พ.ศ. 2537-40
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการนำสัตว์ป่าสัตว์ต่างถิ่นและสัตว์อพยพแห่งประเทศไทย (2 สมัย), พ.ศ. 2536-40
- กรรมการบริหาร มูลนิธิศาสตราจารย์ประสพ รัตนาการ, 1 มี.ค. 2536
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการนำสัตว์ป่าสัตว์ต่างถิ่นและสัตว์อพยพแห่งประเทศไทย (2 สมัย)
- คณะกรรมการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ การบริหารงานและวิชาการ องค์การสวนสัตว์ สำนักนายกรัฐมนตรี
- เลขาธิการมูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย (เชื่อเดิม มูลนิธิคนรักช้าง), พ.ศ. 2537
- กรรมการบริหารมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก
- อธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ผู้ประกอบการนำสัตว์ป่าสัตว์ต่างถิ่นและสัตว์อพยพแห่งประเทศไทย (2 สมัย), 11 ก.ค. 2540
- คณะกรรมการประสานงานการอนุรักษ์ช้างไทย ในคณะกรรมการเอกอัครมณฑลช้างเผือก สำนักนายกรัฐมนตรี, 12 ธ.ค. 2540, 12 เม.ย. 2544

- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายด้านสัตว์ป่าแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### กระบวนการที่แต่งตั้งด้วยคณบัญชี

- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) 13 ธ.ค. 2537, 21 ส.ค. 2540, 25 ธ.ค. 2541, 14 ส.ค. 2544, 18 ม.ค. 2548
- กรรมการองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 9 เม.ย. 2545 (3 วาระ)

๑๖๑

### ผลงาน

#### ด้านวิชาการ

- ตำรา Exotic Pets โรคและการรักษา, พ.ศ. 2541, 2542
- ตำรา คู่มือการใช้สัตว์ทดลอง, พ.ศ. 2535
- รายงาน การสำรวจจะระเข้ในประเทศไทยกัมพูชา
- รายงาน การจัดการ การอนุรักษ์และการทำฟาร์มจะระเข้ในประเทศไทย, พ.ศ. 2534
- รายงาน การจัดการ การอนุรักษ์และการทำฟาร์มจะระเข้ในประเทศไทยกัมพูชา
- บทความทางวิชาการเกี่ยวกับ โรคและการรักษาในสัตว์ป่ามากมาย
- บทความทางวิชาการเกี่ยวกับ โรคและการรักษาในสัตว์เลี้ยงต่างๆ
- เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในเขตวิชาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
- ได้รับทุนวิจัยด้านโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ เช่น ไข้หวัดนก จาก NRCT, BIOTEC, IDRC และ US-CDC

๑๖๒

### ค้านอนุรักษ์สัตว์ป่า

- ผู้ร่วมก่อตั้ง “สมาคมส่งเสริมการอนุรักษ์และเพาะเลี้ยงจะระเข้แห่งประเทศไทย”, พ.ศ. 2534
- ผู้ร่วมก่อตั้ง “มูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก”
- ผู้ร่วมก่อตั้ง “ชมรมนักนิยมธรรมชาติ”
- ผู้ร่วมก่อตั้ง “มูลนิธินรักษาช้าง” (ปัจจุบันเป็น มูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย), พ.ศ. 2537
- สัตวแพทย์ในโครงการเคลื่อนย้ายลิงป่า จังหวัดราชบุรี ร่วมกับกรมป่าไม้
- ได้รับคัดเลือกเป็นสมาชิกของสหภาพอนุรักษ์ธรรมชาติของโลก (World Conservation Union หรือ IUCN) ในการมาอธิการด้านความอยู่รอดของสัตว์ป่า (Species Survival Commission/SSC) สังกัด :-

- \* กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะระเข้ (Crocodile Specialist Group, CSG) และเป็นกรรมการบริหารกลุ่ม
- \* กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Conservation Breeding Specialist Group, CBSG)
- \* กลุ่มสัตวแพทย์สัตว์ป่า (Veterinary Specialist Group, VSG)
- เป็นที่ปรึกษาของสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์กรรพยายามชาติ กรมป่าไม้
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “สัตว์ป่าย สัตว์ป่า”, พ.ศ. 2532
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “สาระผัดสัตว์ป่า”, พ.ศ. 2539
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “หมօสัตว์ป่า”, พ.ศ. 2543, 44
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “ปาร์ตี้สัตว์ป่า”, พ.ศ. 2543
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “สัตว์ป่าเจลาป่าย”, พ.ศ. 2543

### ด้านเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพสัตว์แก่สาธารณะชน

- แปลหนังสือ “เลี้ยงหมาอย่างธรรมชาติ”, พ.ศ. 2548
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “108 ปุจจามณียา-หมาน่ารู้ 2”, พ.ศ. 2548
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “108 ปุจจามณาน่ารู้ 1”, พ.ศ. 2548
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “คลายกังวลคนรักสัตว์”, พ.ศ. 2547
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “หมօເອເສົຫາ”, พ.ศ. 2547
- ราบร้ามและจัดพิมพ์หนังสือ “108 ปุจจามณาน่ารู้”, พ.ศ. 2545
- แต่งหนังสือ “คุ้มมือคนรักเหมียว”, พ.ศ. 2544
- แต่งหนังสือ “หมาไม่ใช่ขนาด”, พ.ศ. 2544
- แต่งหนังสือ “คุ้มมือคนรักหมา” (พิมพ์ครั้งที่ 4), พ.ศ. 2541
- แต่งหนังสือ “สอนให้หนูรู้จักและเลี้ยงสัตว์”, พ.ศ. 2537
- แต่งหนังสือ “ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันและชั้นตอนควบคุมช้างอาละวาด”, พ.ศ. 2539, 41
- เผยแพร่ความประจაลงในหนังสือและนิตยสารต่างๆ เช่น
  - คอลัมน์ สาระผัดสัตว์สมบูรณ์, นิตยสารฟิตเนส
  - คอลัมน์ คลินิกหมօปานาเกพ, นิตยสารสุขและสัตว์เลี้ยง, พ.ศ. 2534
  - คอลัมน์ สัตว์เลี้ยงในเหย้า, นิตยสารแม่และเด็ก, พ.ศ. 2534
  - คอลัมน์ สัตว์ป่าย สัตว์ป่า, นิตยสารลลนา
  - คอลัมน์ สารผัดป窑หาสุขภาพสัตว์เลี้ยง, นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน, พ.ศ. 2539
  - คอลัมน์ บอกฯเหมียวๆ, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, พ.ศ. 2540
  - คอลัมน์ ปักธิกลินิก/ปักธิปริภักษ์, นิตยสารสื่อรักสัตว์เลี้ยง, พ.ศ. 2538
  - คอลัมน์ สาระสัตว์เลี้ยง, นิตยสาร Central Premier, พ.ศ. 2544
  - คอลัมน์ วันอาทิตย์พิชิตป窑หาสัตว์เลี้ยง, หนังสือพิมพ์คมชัดลึก, 23 ก.พ. 2546
  - คอลัมน์ Animal Instinct, นิตยสาร Seventeen, พ.ศ. 2547

## คอลัมน์ นิตยสาร Your Pet, พ.ศ. 2548

๑๖๗

- เป็นวิทยากรในรายการโทรทัศน์ เช่น สตอร์เลี้ยงแสนรัก, น่ารัก น่าลุ้น, วาร์ไรตี้ พลิกฟื้นสุขภาพ, หมอกะเสธ. on TV
- เป็นวิทยากรในรายการวิทยุ เช่น Radio No Problem, Pet Zone, บ้านนี้มีสตอร์เลี้ยง คลื่น 96.5 MHz, อาเกิตี้ธรรมชาติสตอร์ เลี้ยง คลื่น 97.75 MHz, บ้านไกล์เรือนเคียง คลื่น 94 MHz, หมอยะ-เสธยา คลื่น 96.5 MHz, และอื่นๆ

๑๖๘

## สมาคมวิชาชีพอื่นๆ

- "American Association of Zoo Veterinarians" (AAZV)
- "Association of Avian Veterinarians" (AAV), ค.ศ. 1983
- "Association of Reptilian and Amphibian Veterinarians" (ARAV), ค.ศ. 1995
- "European Association of Zoo and Wildlife Veterinarians" (EAZVV)
- "World Association of Wildlife Veterinarians" (WAWV)
- "ผู้แทนประเทศไทยประจำ World Small Animal Veterinary Association" (WSAVA), 1997-2007

## พัฒนาสู่ในหน่วยงานนานาชาติ

- กรรมการบริหารของสภาวิทยาศาสตร์สตอร์กдолองแห่งชาติ International Council for Laboratory Animal Science (ICLAS) ประจำปี 2550-2554
- ประธานรับเลือกของสมาคมสัตวแพทย์สตอร์เลี้ยงแห่งเออเชีย (FASAVA)

## รางวัลและเกียรติที่ได้รับ

- ได้รับคัดเลือกเป็น “สัตวแพทย์ดีเด่น” ประจำปี พ.ศ. 2536 จาก สมาคมสัตวแพทย์ผู้ประกอบการนำขัตติโภคสตอร์แห่งประเทศไทย
- ได้รับคัดเลือกเป็น “สัตวแพทย์ด้วยย่างในสาขาเผยแพร่วิชาชีพและบริการสังคม” ประจำปี พ.ศ. 2541 จาก สัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ได้รับการยกย่องให้เป็น “บุคลากรผู้มีผลงานดีเด่น สาขาวิชาการ” ประจำปี พ.ศ. 2541 จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ได้รับการยกย่องให้เป็น “บุคลากรผู้มีผลงานดีเด่น สาขาวิชาการ” ประจำปี พ.ศ. 2541 จาก คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ได้รับ “โล่ศิษย์เก่าเกียรติยศ” ประจำปี พ.ศ. 2543

จาก โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ได้รับการคัดเลือกเป็น “นิสิตเก่าดีเด่น สาขานักบริการสังคม” ประจำปี พ.ศ. 2547

จาก สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ได้รับการคัดเลือกเป็น “ศิษย์เก่าดีเด่น ประเภทบริการ” ประจำปี พ.ศ. 2547

จาก สมาคมศิษย์เก่าขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัยมหิดล

### ผลงานเด่นอันเป็นที่ยอมรับ

- ผู้บุกเบิกงานวิจัยและบริการด้านสุขภาพสัตว์ป่า ตลอดจนการประเมินสภาวะแวดล้อม จาก สุขภาพสัตว์ป่า และโรคติดต่อจากสัตว์ป่าสู่คน
- ประยุกต์ผลงานวิจัยและสำรวจจะระเข้าดามธรรมชาติของประเทศไทยและกัมพูชา เพื่อการ รับรองกิจกรรมฟาร์มจะระเข้าเพื่อการค้าและการอนุรักษ์จากองค์กรนานาชาติ (CITES)
- ริเริ่มน้ำเก็โโนโลยี RFID มาใช้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า เช่น ช้าง และเต่าทะเล เป็นครั้งแรก จนแพร่หลายในปัจจุบัน
- เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง Federation of Asian Small Animal Veterinary Association (FASAVA) และ ได้รับเลือกเป็นประธานรับเลือกคนแรก
- เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง Asian Federation of Laboratory Animal Science (AFLAS) และเป็น กรรมการบริหาร
- ริเริ่มการเรียนการสอน วิชา Zoo and Wildlife Medicine และ Animal Welfare ขึ้นเป็นครั้ง และ เพียงแห่งเดียวในมหาวิทยาลัยต่างๆ
- นำความรู้ทางสัตววิทยาและสัตวแพทยศาสตร์สู่ประชาชนผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือคู่มือ รายการวิทยุ และรายการโทรทัศน์

### ปณิธานที่มีต่อในการทำงาน และการดำรงชีวิต

#### การทำงาน

“ทำทุกอย่างให้ดีที่สุดอย่างเต็มความสามารถ”

#### การดำรงชีวิต

“อยู่ด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ”

